BUTLLETÍ DE LA REIAL ACADÈMIA CATALANA DE BELLES ARTS DE SANT JORDI, XVI, 2002, pàgs. 383-390

VIDA ACADÈMICA DURANT L'ANY 2002

LEOPOLDO GIL I NEBOT
Secretari General

Tal com preceptuen els Estatuts de l'Acadèmia, es dóna lectura en aquesta primera sessió pública, de la memòria que reflecteix la vida acadèmica que ha tingut lloc al llarg de l'any 2002.

Les sessions reglamentàries del Ple se celebraren els tercers dimecres de cada mes, excepte els mesos de juliol i agost, corresponents a les vacances d'estiu.

La sessió del 19 de juny es va celebrar al Monestir de Poblet, i la del 18 de setembre a la ciutat de La Seu d'Urgell.

Aquest any han tingut lloc diverses incoporacions d'acadèmics, així com noves propostes d'ingrés.

Com a resultat de les favorables votacions reglamentàries al llarg de l'any, van ser elegits nous Acadèmics de Número: el 16 de gener el Sr. Joan Barbarà i Gómez, per la Secció de Pintura, el Sr. Josep Maria Mestres i Quadreny, per la Secció de Música, i el Sr. Josep Muntañola i Thornberg, per la Secció d'Arquitectura. El 18 de setembre el Sr. Antoni Vila i Casas, per la Secció de Pintura; el 16 d'octubre el Sr. Joan Antoni Solans i Huguet, per la Secció d'Arquitectura. El 22 de maig va llegir el discurs d'ingrés per Acadèmic de Número el Sr. Frederic-Pau Verrié i Faget, per la Secció de Pintura; i el 18 de desembre ho van fer el Sr. Josep Maria Mestres i Quadreny, per la Secció de Música i el Sr. Josep Muntañola i Thornberg, per la Secció d'Arquitectura.

Així mateix resultaren elegits Acadèmics d'Honor: el 16 de gener el Sr. Federico Correa i Ruiz, i el Sr. Alfonso Milà i Sagnier; i el 17 d'abril el Sr. Aureli Bisbe i Latorre. També foren elegits Acadèmics Corresponents: el 17 d'abril el Sr. Francesc Fajula i Pellicer, per Sant Joan de les Abadesses, i el Sr. Ramon Montanyà i Salvans, per Vic.

I també hi ha hagut el pas a Acadèmics Supernumeraris dels Srs. Àngel Fàbrega i Grau, Joaquim Homs i Oller, i Lluís Monreal i Agustí, donat que per

raons de salut o per qüestions de treball no poden assistir a les sessions acadèmiques.

Enguany hem sofert la pèrdua dels Acadèmics de Número: Sr. Xavier Montsalvatge i Bassols, i Sr. Rafael Santos i Torroella; dels Acadèmics d'Honor Sr. Miquel Querol i Gavaldà, i Sr. Eudald Serra i Güell; i de l'Acadèmic Corresponent per Manresa Sr. Miquel Cura i Morera.

També vam lamentar la defunció d'un fill del Sr. Basso, de l'esposa del Sr. Lozoya Augè i de la germana del Sr. Ribas Piera, així com la del Secretari de la Fundació Güell Sr. Baliarda.

Per retre homenatge als acadèmics traspassats durant l'any 2001, es va celebrar una sessió necrològica al mes de febrer en recordança de l'Acadèmic Supernumerari Sr. Joan-Josep Tharrats i Vidal, i dels Acadèmics Corresponents Sr. José M. Azcárate Rístori per Madrid, i Sr. Isidre Clopas i Batlle per Martorell, fent els elogis pòstums el Sr. Cuixart, la Sra. Durá i el Sr. Puig Rovira, respectivament.

Com a complement reglamentari a les sessions plenàries es van realitzar les següents activitats dins de sessions de caràcter públic:

El 16 de gener es va donar lectura a la memòria d'activitats de l'any 2001 i la Sra. Pilar Vélez i Vicente va presentar el catàleg d'escultura i medalles del fons de l'Acadèmia, del que n'és autora.

El 20 de febrer, al Saló de Plens de la Cambra de Comerç de Barcelona, es fa la sessió necrològica pels acadèmics traspassats l'any passat, juntament amb l'entrega dels diplomes d'Acadèmics d'Honor al Sr. Federico Correa i Ruiz, i al Sr. Alfonso Milà i Sangier, i el diploma d'Acadèmic Corresponent per Mollet del Vallès al Sr. Joan Abelló i Prat.

El 19 de març el Sr. Jordi Bonet i Armengol dissertà sobre «Les escoles de la Sagrada Família».

El 17 d'abril, després de la sessió plenària, va tenir lloc la celebració de la diada de Sant Jordi.

El 22 de maig, al Saló Daurat de la Llotja, hi va haver l'ingrés de l'Acadèmic Electe Sr. Frederic-Pau Verrié i Faget, juntament amb l'entrega del diploma d'Acadèmic d'Honor al Sr. Aureli Bisbe i Latorre.

El 16 d'octubre, al nostre remodelat Saló d'Actes, es va homenatjar Antoni Gaudí i Cornet; hi intervingueren els Srs. Joan Bassegoda i Nonell, Carles Güell i de Sentmenat, i la Sra. Pilar Vélez i Vicente.

El 20 de novembre vàrem tenir la sessió pública dedicada a homenatjar Mossèn Cinto Verdaguer, amb parlaments de la Sra. Helena Cambó i Mallol de Guardans, del Sr. Francesc Bonastre i Bertran i del Sr. Antoni Pladevall i Font. El mateix dia es va fer la presentació pública del *Butlletí* XV de la Corporació, patrocinat íntegrament per la Fundació Caixa Catalunya en aquesta edició.

El 18 de desembre van llegir el discurs d'ingrés els Acadèmics de Número: Sr. Josep Maria Mestres i Quadreny per la Secció de Música i el Sr. Josep Muntañola i Thornberg per la Secció d'Arquitectura.

Als Plens de la Corporació s'han debatut molts temes de caràcter cultural, però potser tenen especial rellevància pel seu ressò social i pel seu interès intrínsec els que destaquem a continuació: la conservació de les termes romanes de Lleida, la ubicació dels fons del Museu d'Història de la Ciutat, la participació del Sr. Josep M. Fargas i Falp en el jurat del concurs de projectes de la Ciutat de la Justícia, el projecte de reforma de l'hostatgeria de Poblet, les reformes a la Catedral de Tortosa i l'edificació d'un casal d'avis a Montblanc.

Els nostres Acadèmics van rebre al llarg de l'any diversos guardons:

Al Sr. Joan Abelló i Prat se li concedí la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

El Sr. Narcís-Jordi Aragó i Masó va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i el premi «Ciutadania» atorgat per l'Ajuntament de Girona.

El Pare Miquel Batllori i Munné rebé l'homenatge de totes les universitats catalanes.

Al Sr. Ramon Ferran i Pagès se li va concedir el títol de Soci d'Honor del Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona.

El Sr. Julio García Casas fou elegit Acadèmic Corresponent per la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles de València.

Al Sr. Joan Guinjoan i Gispert el Ministerio de Educación, Cultura y Deporte li va concedir la Medalla de Oro al Mérito en las Bellas Artes. El Ministeri de Cultura francès li atorgà el «Grade de commandeur dans l'ordre des Arts et des Lettres».

El Sr. Enric Mirambell i Belloc rebé el premi «Ciutadania» de l'Ajuntament de Girona.

El Sr. Antoni Negre i Villavecchia va ser distingit pel govern de Corea pel decidit impuls que va donar a les relacions comercials entre ambdós països durant el temps en què va ser President de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

El Sr. Víctor Nieto Alcaide va ser elegit Acadèmic de Número de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando.

El Sr. Pere de Palol i Salellas obtingué el Premi Pàtera d'Honor d'Arqueologia Catalana que atorgà la Generalitat de Catalunya.

El Sr. Josep M. Puig i Dòria rebé la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

Al Sr. Joan Antoni Samaranch i Torelló, Marquès de Samaranch, se'l nomenà Doctor Honoris Causa per la Universidad Camilo José Cela de Madrid.

El Sr. Frederic-Pau Verrié i Faget rebé un premi de reconeixement a la tasca duta a terme durant tota la vida de la Universitat de Girona.

Les activitats realitzades pels nostres Acadèmics, amb independència de les reglamentàries, foren molt diverses.

El Sr. Joan Abelló i Prat, amb motiu del seu 80è aniversari, va obrir la seva mostra permanent «Llenguatges» al Museu Abelló de Mollet del Vallès.

El Sr. Joan Barbarà i Gómez va inaugurar una exposició al Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona titulada «50 anys del taller de gravat», al mes de novembre.

El Sr. Josep Benet i Espuny féu l'exposició «Retrospectiva» a Tarragona, al mes de juny.

El Sr. Francesc Bonastre i Bertran el dia 22 de desembre va dirigir l'estrena de la seva obra «Cantata de Nadal», per a solistes, cor de veus blanques i orquestra d'instruments de vent i percussió.

El Sr. Jordi Bonet i Armengol ha donat diverses conferències sobre Gaudí i la Sagrada Família arreu d'Espaya i també Alemanya, Suïssa i els Estats Units d'Amèrica. També va anar a la Real Academia de Bellas Artes de San Miguel Arcángel, a Tenerife, per parlar de l'Any Gaudí. Dins un altre ordre de coses, va acompanyar els alumnes matriculats al curset «Antoni Gaudí, arquitecte genial» i el personal de l'Acadèmia a una visita guiada a les obres de la Sagrada Família.

Es va presentar el llibre *Cambó i el seu temps* editat per l'Institut Cambó, al mes de febrer.

El Sr. Fernando Chueca Goitia va guanyar el Premio Nacional de Historia de España 2002, pel segon volum de la seva obra *Historia de la arquitectura española* editat l'any passat.

El dia 4 de desembre es va inaugurar la Fundació Cuixart a Barcelona, museu en el que restarà exposada una part important de pintura representativa de la seva trajectòria.

El Sr. Domènec Fita i Molat va inaugurar l'exposició «Fita a Màrius Torres», al febrer a Lleida. A l'abril, a Girona, inaugurà la mostra «Fita plotters». I al desembre, també a Girona, exposà sota el títol «Fita, flors, plòters».

El Sr. Carlos Flores López va publicar el llibre *Les lliçons de Gaudí*, que s'ha editat en versió catalana i castellana simultàniament.

El Sr. Francesc Fontbona i de Vallescar ha donat moltes conferències i ha participat en diversos actes culturals, entre els que destaquem la conferència «600 anys de l'Hospital de Sant Pau», la presentació de l'exposició commemorativa del centenari del naixement del pintor Josep Amat, la presentació a la Sala Rovira de Barcelona de l'exposició de dibuixos de Jaume Pla, la presentació del llibre sobre el pintor Pidelaserra escrit pel Sr. Verrié, i la participació amb una conferència a l'«Homenaje a Pedro Sánchez Picazo (1863-1952)» organitzat per la Real Academia de Bellas Artes de Santa María de la Arrixaca.

Al Sr. Joan Guinjoan i Gispert se li ha editat el CD *Chez Guinjoan: Obra primera*, que es va presentar al Teatre Metropol de Tarragona al mes de novembre.

El Museu del Joguet de Figueres, del que n'és fundador i director el Sr. Josep Maria Joan i Rosa, celebrà el seu vint-i-cinquè aniversari.

El Sr. Marcel Martí i Badenes exposà a la Galeria Barcelona de Barcelona la seva producció recent.

El Sr. Jaume Muxart i Domènech va fer una exposició de les seves pintures a Martorell al març, i a la Pia Almoina de Barcelona al novembre.

El Sr. Antoni Pladevall ha vist publicat per Edicions 62 el volum dedicat a l'art gòtic català, del que n'és un dels directors. I ha donat una conferència al nou Museu Episcopal de Vic titulada «*Nocions d'arqueologia sagrada catalana* de Josep Gudiol i Cunill i la seva influència en la història de l'art catalá. Centenari de la publicació».

El Sr. Joan Soler-Jové va fer una exposició dels seus dibuixos a Cornellà, dins del X Festival Internacional de Pallassos.

El Sr. Frederic-Pau Verrié ha publicat el llibre *El pintor Pidelaserra. Ensayo de biografía crítica.* I el 25 de novembre va presentar el 25 Aniversari de l'Assemblea de Museus de Catalunya.

El Sr. Antoni Vila i Casas, com a President de la Fundació Vila Casas, inaugurà la sala d'exposicions «VolArt», on s'exposaran d'ara en endavant les obres seleccionades anualment del concurs de dibuix de la Fundació Ynglada-Guillot.

El Sr. Joan Vila-Grau inaugurà al juny una exposició de pintures i escultures a Girona.

El Sr. Francesc Vila i Rufas, Cesc, fa una exposició a la Galeria Òpera de Sitges, al gener.

Enguany es van organitzar tres cursets. Al març, el de «6 lliçons de pintura mural» el van donar el Sr. Josep M. Garrut i Romà i el Sr. Carles Arola. Un altre es va organitzar, a l'octubre, amb motiu de l'Any Gaudí, i va córrer a càrrec dels Srs. Bassegoda, Bonet, Garrut, Subirachs, Vila-Grau, i la Sra. Vélez. I finalment, al novembre, emmarcat en els actes de l'Any Verdaguer, es va impartir el curs «Verdaguer, inspirador dels nostres artistes», en el que participaren els professors Srs. Bonastre, Bonet, Fontbona i Pladevall. Al mes de juny, organitzat per l'Institut de Musicologia «Josep Ricart Matas», i dirigit pel Sr. Francesc Bonastre i Bertran, va tenir lloc als locals acadèmics un Simposi Internacional de Música Barroca, que es va cloure amb un concert al Saló Daurat de la Cambra de Comerç de Barcelona, patrocinat per la Sra. Cecília Colien Honegger.

Es va convocar el XL Concurs Internacional de Dibuix de la Fundació Ynglada-Guillot, com en edicions anteriors. La participació va ser molt important i també la qualitat dels treballs presentats. Obtingué el premi el Sr. Lluís Viñas Nuviala «Vinyas». L'entrega va tenir lloc a l'«Espai VolArt» de la Fundació Privada Vila Casas, on es va celebrar l'exposició dels treballs seleccionats. Aquesta fundació ja s'ha compromès a fer-se càrrec d'ara endavant del cost econòmic de l'organització del premi i de les despeses d'aquest important concurs, així com d'encarregar-se de l'organització de l'exhibició de les peces.

L'Institut de Musicologia Ricart Matas segueix com l'any passat immers en una greu crisi, que ha provocat que una part dels fons estiguin a la casa de l'Avinguda República Argentina i uns altres s'hagin traslladat, sense el consen-

timent de l'Acadèmia, al campus de la Universitat Autònoma de Barcelona. També hi ha una impugnació interposada per aquesta universitat contra els nous Estatuts de l'Acadèmia (aprovats l'any passat), perquè considera que hi havia un punt conflictiu.

El dia 26 de febrer es va constituir formalment al Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya el «Consell Interacadèmic de Catalunya», format per les següents acadèmies, segons ordre d'antiguitat: Reial Acadèmia de Bones Lletres, Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, Reial Acadèmia de Medicina, Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres, i Reial Acadèmia de Doctors. Aquest Consell va editar un pràctic *Directori d'Acadèmies de Catalunya.*

La Sra. Pilar Vélez i Vicente, Bibliotecària de l'Acadèmia, va presentar a la sessió pública del 20 de febrer el recent editat *Catàleg del Museu de Llotja. Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. II-Escultura i Medalles.*

El Sr. Josep M. Subirachs i Sitjar va dissenyar, confeccionar i regalar a l'Acadèmia 100 magnífics diplomes de «benefactors», destinats a donar-los a les persones i institucions que ajudin econòmicament la nostra institució d'ara en endavant.

Al mes de juliol va veure la llum el núm. XV del *Butlletí,* amb un contingut de gran interès i pulcra presentació, mercès a la cura que en té el Sr. Eduard Ripoll i Perelló. En aquesta ocasió, el seu cost ha estat completament sufragat per la Fundació Caixa Catalunya.

El dia 2 de juny es va inaugurar, amb gran solemnitat, el nou Museu Episcopal de Vic, obra dels arquitectes Srs. Federico Correa i Ruiz i Alfonso Milà i Sagnier, Acadèmics d'Honor, que han realitzat una feina extraordinària; així com el conservador del museu, Sr. Trullén, en l'encert de la col·locació de les peces.

Com ja s'ha indicat abans, es van realitzar dues visites corporatives, una a Poblet el 19 de juny i l'altra a La Seu d'Urgell el 18 de setembre. Ambdues visites van correspondre a les sessions reglamentàries mensuals, ampliades amb recepcions oficials i visites a les diferents estances del monestir i als monuments de la ciutat de La Seu d'Urgell, respectivament. A Poblet fórem guiats pel Pare Abat, el nostre Acadèmic Corresponent i altres monjos de l'ordre; i a La Seu d'Urgell, el seu Alcalde, Sr. Joan Ganyet, fou l'amfitrió juntament amb el Sr. Arquebisbe i Príncep d'Andorra, l'Acadèmic d'Honor, Excm. Sr. Joan Martí i Alanis.

El dia 9 d'octubre es celebrà a la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona l'acte d'inauguració de curs conjunt de totes les acadèmies catalanes, que va presidir el Conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya, Sr. Josep-D. Guàrdia i Canela.

La diada de Sant Jordi es va celebrar el dia 17 d'abril amb una Missa a Santa Maria del Mar, celebrada pel rector de la parròquia de la Sagrada Família mossèn Lluís Bonet i Armengol. A continuació els acadèmics, amb els seus familiars i personal de l'Acadèmia, es traslladaren al restaurant «La Miranda del Museu» (dins del Museu d'Història de Catalunya) on va tenir lloc el dinar i el sorteig dels obsequis aportats pels assistents.

El dia 13 de març es va commemorar el bicentenari de l'edifici de Llotja i la inauguració de les obres de rehabilitació fetes per la Cambra de Comerç aquests darrers cinc anys, amb l'assistència de Ses Majestats els Reis d'Espanya, el Príncep Felip, el President del Govern Sr. Aznar, el President de la Generalitat de Catalunya Sr. Pujol, l'Alcalde de Barcelona Sr. Clos i altres destacades personalitats de l'àmbit polític i cultural. En cap dels discursos que va pronunciar el Sr. Antoni Negre i Villavecchia, President de la Cambra de Comerç de Barcelona, no va mencionar l'existència històrica de la Reial Acadèmia en aquest emblemàtic edifici.

El President, de vegades sol i altres acompanyat d'algun dels membres de la Junta de Govern, ha mantingut entrevistes amb persones que ocupen càrrecs rellevants dins les institucions catalanes, com ara el Conseller de Justícia, el Director General del Patrimoni Artístic, el Regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, el Diputat de Cultura i altres, als quals ha exposat reiteradament la situació de l'Acadèmia, amb la intenció de què se li faci el lloc que li pertoca dins el món cultural del nostre país. I també s'ha vist amb directius d'altres entitats per parlar de diversos temes, com ara el President del Fòrum de les Cultures 2004, el Director del Liceu i el President de Gas Natural.

També ha assistit a les reunions de les institucions de les que n'és membre com a President de l'Acadèmia: la Fundació Abadia de Montserrat 2025, la Fundació Guasch-Coranty (també el Secretari General), la Fundació Güell, la Fundació Pau Casals, el Cercle Artístic de Sant Lluc i el Consell Assessor de la Cambra de Comerç, entre altres.

S'han tingut diverses entrevistes amb el Sr. Antoni Negre i Villavecchia, expresident de la Cambra de Comerç, i Miquel Valls i Maseda, actual President d'aquesta institució, per mirar d'aproximar posicions i llimar malentesos en les difícils relacions que actualment mantenim les dues corporacions installades a l'edifici de la Llotja. L'Acadèmia està a punt d'acabar una ambiciosa obra de rehabilitació de les seves dependències per poder disposar de més espai i poder mostrar millor els seus tresors.

Enguany s'han obtingut ajudes del Sr. Abelló, del Sr. Bonastre, del Sr. Güell, del Sr. Samaranch, de l'Ajuntament de Barcelona, de la Cambra de Comerç de Barcelona, de Ceràmica Sugrañes, del Departament de Cultura i del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, de la Diputació de Barcelona, de la Fundació Banc Sabadell, de la Fundació Caixa Catalunya, de la Fundació Caixa de Sabadell, de la Fundació Güell, de la Fundación Caja Madrid, del

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Totes elles són ajudes puntuals i cap de tipus fixe institucional.

El tresorer Sr. Uriach va presentar al mes de gener l'estat de comptes del 2001 i el pressupost pel 2002. Va reiterar, com en anys anteriors, la necessitat de poder comptar amb aportacions oficials fixes per mantenir una regular marxa financera, avançant que aquest any seria especialment difícil per la migradesa dels ingressos en front de l'ambició de les obres iniciades a la nostra seu.

L'Acadèmia ja disposa de la traducció de la pàgina web al castellà i a l'anglès, mitjà fonamental de cara al futur per a la difusió de les seves activitats i contingut museístic. Això ha estat possible gràcies a la iniciativa i al finançament del Sr. Uriach. Actualment estan intruduïts els dos catàlegs fins ara publicats, el de pintura i el d'escultura i tan bon punt aparegui el dels dibuixos de Rigalt, costejat íntegrament per la Fundació Banc Sabadell, s'hi afegirà.

L'Instituto de España, que l'any passat va oferir una interessant col·laboració en equips informàtics a les Acadèmies que estan associades a ell, amb la finalitat de què totes estiguin connectades en xarxa i tinguin una base de dades comú, ha installat els equips i properament s'espera la connexió en xarxa.

El nostre personal no acadèmic ha hagut de treballar en condicions molt precàries degut a les obres a l'Acadèmia. Malgrat això han demostrat un gran interès i professionalitat en desenvolupar la seva tasca.

La Sra. Victoria Durá ha tingut cura del museu, demostrant la seva vàlua i disponibilitat, especialment amb l'autoria del catàleg dels dibuixos de Rigalt.

S'ha encarregat al Sr. Jordi Torner, arxiver col·laborador des de fa anys, l'elaboració de la història de l'Acadèmia, encàrrec que ha acceptat i que promet entregar l'any vinent.

A la biblioteca, la Sra. Montserrat Roca i la Srta. Begoña Forteza han complert a la perfecció la tasca encomanada.

Finalment cal tornar, com altres anys, a encomiar la dedicació i eficàcia de la Srta. Núria Nus al front de la secretaria i, especialment, en la cura de la present memòria.